Woensdag 18 September 1946 | DAGBLAD | 63ste Jaargang No. 4913

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiesteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

FRANSE HANDELSSCHULD VAN 100.000.000 POND GELIQUIDEERD.

Chinese Regering opent zevenvoudig offensief tegen de Communisten.

Tito arresteert den Aartsbisschop van Beograd.

Truman onderhoudt Wallace over zijn rede.

FRANS-BRITS ACCOORD.

Frankrijk maakte bekend dat het een accoord gesloten heeft met Groot Britannië waardoor Frankrijks handelsschuld van 100 millioen Pond Sterling wordt geliquideerd „op uiterst gunstige voorwaarden". Tevens kwamen de beide landen overeen om gezamenlijk te werken aan de opbouw van het economisch verkeer. De Franse Minister van Financiën Robert Schumann noemde op een persconferentie het accoord als een stap naar een nieuw tijdperk in de Frans-Britse handelsbetrekkingen (Parijs, (AP) 17.9).

NANKING TEGEN DE COMMUNISTEN.

Er zijn aanwijzingen dat de Chinese regering haar heirscharen in Mantsjoerije klaar maakt om op te trekken tegen de communisten in het Noorden en zo mogelijk Charbin te overweldigen.

Volgens de communisten begint de regering haar aanval aan zeven fronten met Charbin, centrum van communistisch Noord-China, als doel (Nanking, (AP) 18.9).

AARTSBISSCHOP GEARRESTEERD.

De katholieke Aartsbisschop van Beograd werd gearresteerd op beschuldiging van samenwerking met de Ustasjis (tijdens de oorlog. Bizonderheden omtrent de arrestatie werden door Tito's regering niet verstrekt, waar men neemt aan dat zij het gevolg was van de verhoren van 18 personen gisteren, waarvan 12 priesters, die ook van samenwerking met de Ustasji's werden beschuldigd. Tevens werd hun ten laste gelegd samengewerkt te hebben met de „Kruisvaarders", een groep die tegen de regering gekant zou zijn. Twee getuigen brachten den Aartsbisschop met de Ustasji's in verband. Een van deze getuigen was een Pater Franciscaan, de ander was de secretaris van den Aartsbisschop. Pater Modesto Martinchichi O.F.M. zeide dat de Aartsbisschop het middelpunt van de actie der Ustasji's was, en Secretaris Ivan Schalich voegde eraan toe, dat het aartsbisschoppelijk paleis te Zagreb de Ustasji's en de „Kruisvaarders" huisvestte. Ook zeide de laatste dat de Aartsbisschop een bezoek had gebracht aan Macek, den Croatischen boerenleider en dat dit bezoek een politiek karakter droeg. (Beograd, (AP) 18.9).

TRUMAN EN WALLACE.

Hoge ambtenaren in Washington zeggen, dat Harry S Truman besloten heeft aan den Secretaris van Handel, Henry Wallace, mede te delen, dat hij moet ophouden over buitenlandse politiek te praten of uit het cabinet moet treden. Wallace werd gistermiddag om half vier op het Witte Huis verwacht (Washington, (AP) 18.9).

.......Censuur geeft de text vrij.

In Tokio werd de text van Wallace's redevoering vrij gegeven voor publicatie in de kranten. Aanvankelijk hadden officieren er hele stukken uitgeknipt (Tokio, (AP) 17.9).

WALLACE SCHREEF EEN BRIEF.

De Presidents-secretaris Charles Ross deelde aan de verslaggevers mede, dat Henry A. Wallace Woensdag met President Truman zal conferen in het Witte Huis. Ross zeide niets te weten van het bericht als zou Wallace een brief geschreven hebben aan den President „om te wijzen op de gevaren van een oorlog tussen de Verenigde Staten en Rusland" en dat afschriften daarvan buitenstaanders zouden hebben bereikt.

Later bevestigden de assistenten van Wallace, dat de Secretaris van Handel een vertrouwelijke brief aan Truman schreef in Juli jl. waarin hij in biezonderheden zijn inzichten in de buitenlandse politiek uiteenzette. Men zeide, dat de brief niet gepubliceerd werd en Wallace niet van plan is er thans bekendheid aan te geven.

De Onder-Secretaris van Buitenlandse Zaken Clayton, die Maandag confereerde met Truman, zeide op een persconferentie aan te nemen, dat voortaan redevoeringen van regeringsautoriteiten over de buitenlandse politiek vóór de uitspraak door het Departement van Buitenlandse Zaken gezien zouden worden. Hij legde er evenwel de nadruk op niet te geloven, dat Wallace of enige andere autoriteit gebonden zouden zijn door de voorgestelde wijzigingen. (Washington. (AP) 17.9).

„SABOTAGE".

Admiraal William H. Standley, tijdens de oorlog Noordamerikaans ambassadeur in Moskou, verklaarde gisteravond te Los Angeles dat Wallace door zijn rede het schip van staat had gesaboteerd. Hij is niet alleen ontrouw aan den President en het land, maar zijn hulp en steun aan wat practisch een vijand is, is een belediging voor welke hij in oorlogstijd doodgeschoten had kunnen worden.

Standley is thans rustend. Hij sprak voor een vergadering van de Militaire Orde der Wereldoorlogen waarvan hij commandeur is. Hij meende dat Wallace geroyeerd diende te worden. Ieder moet zijn steun geven aan wat het bestuur beslist, of het strookt met zijn inzichten of niet. Als er een ding is, dat wij tijdens de oorlog hebben geleerd, dan is het wel dat eenheid kracht is, meende Standley, die er aan toevoegde dat Wallace zijn betrekking kon houden en stil zijn, dan wel zijn betrekking opzeggen en vechten voor wat hij wilde.

Uit Wallace's omgeving meende Standley te begrijpen, dat Wallace liever zijn ontslag zou nemen dan krijgen (Los Angeles, (AP) 18.9).

STAKING DUURT TOCH VOORT.

De kostbare staking der zeelieden in de Verenigde Staten duurt voort, hoewel het posten wat verminderd is. Pogingen om tot een vergelijk te komen zijn nog altoos vergeefs. Aan de kust van de Stille Oceaan wijst niets erop dat besprekingen mogelijk zijn. In alle havens samen liggen ongeveer 900 schepel ijdel (New York, (AP) 18.9).

VOORSTEL TOT REGELING.

Ettelijke duizenden vrachtauto-bestuurders stemden om het voorstel tot een regeling, gelijk gedaan door twee onafhankelijke vrachtauto-concerns, te aanvaarden. Verschillende andere bestuurders bleven evenwel in staking aangezien hun werkgevers nog niet hebben ingestemd met de eisen, (New York, (AP) 17.9).

VLUCHTEN NAAR DE ALEOETEN.

De Legerluchtmacht der Verenigde Staten maakte bekend, dat men B-29 vliegtuigen gaat gebruiken voor vluchten boven de Aleoeten. Dagelijks zal een vlucht gemaakt worden, te beginnen over ongeveer een maand. Soortgelijke vluchten worden met voormalige bombardementsvliegtuigen ook gemaakt uit Californië naar Alaska (Washington, (AP) 18.9).

KLEFFENS EN MANUILSKY IN DEBAT.

Dr. Eelco N. van Kleffens stelde Maandag voor, dat de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties de Griekse en Albaanse regeringen zal berichten, dat de Raad dringend hoopt dat zij hun best zullen doen verdere incidenten te voorkomen door passende instructies te geven en tevens te verzekeren, dat aan deze instructies nauwkeurig de hand gehouden zal worden.

Dr. Van Kleffens herhaalde nogmaals, dat hij geloofde dat de Oekraïense aanklacht onbewezen is en stelde voor dat in het vervolg de voltooide aanklacht onderzocht zou worden door een sub-comité, bestaande uit drie man, dat een inleidend rapport zou maken waarop de Raad zou kunnen beslissen of deze zaak al dan niet in een voltallige vergadering zou worden behandeld.

Dr. Van Kleffens diende evenwel geen officiële motie in. Hij betreurde sommige opmerkingen van Manuilsky en verklaarde dat de Raad vastbesloten was elke goedgebaseerde zaak zo goed mogelijk te behandelen, maar dat niemand het recht heeft boosaardige motieven toe te schrijven als de stemming tegengesteld is; en betreurde het „vervolgingscomplex", die de buitenlandse relaties van de Sovjet verduisterde.

Manuilsky noemde het „voorstel" van Dr. Van Kleffens een schending van het Handvest en zeide dat de inleidende comité's de „guillotine" zouden zijn die korte metten zouden kunnen maken met elke zaak die voorgedragen zou worden voor de Raad en hij suggereerde dat als bv. de zaak van Indonesië voorgedragen zou worden door de Raad, dit door het sub-comité in de kiem zou worden gesmoord.

Van Kleffens zeide dat hij geen „voorstel" gedaan had, doch een „vormelijke aanduiding" om dit sub-comité van raporteurs, dat echter geen enkele beslissing zou kunnen nemen, aan te stellen (Lake Success, Aneta, 17.9).

DE HAVENSTAKING TEN EINDE.

Hedenmorgen hebben de bootwerkers, op een klein aantal na, het werk hervat aan de verschillende werven. Van tevoren werden zij hiertoe nogmaals aangespoord door den heer Isa.

Omtrent de „liquidatie" van „San Telmo" vernemen wij nog, dat de rel tegen het bestuur zich schijnt te hebben beperkt tot de enkele tientallen die hun contributiegelden met veel misbaar waren komen opeisen. De grote meerderheid der leden schijnt de bond te willen handhaven en ook bij de oproermakers berouw te komen over het optreden, dat door enkele belhamels werd aangewakkerd.

NIET MEE EENS.

Een woordvoerder van het Britse Departement van Buitenlandse Zaken gaf te kennen dat hij het niet eens is met de verklaring van Molotov, dat Polens Westelijke grenzen nog slechts „formeel bevestigd" moeten worden op een internationale vredesconferentie. Hij bevestigde, dat de Britten dezelfde mening zijn toegedaan als Byrnes tot uiting bracht te Stuttgart, namelijk, dat de overeenkomst van Potsdam een definitieve beslissing over Polens Westelijke grenzen op een toekomstige conferentie in uitzicht stelde. (Londen. (AP) 17. 9).

UIT DE VEILIGHEIDSRAAD

Naar de Associated Press uit goede bron verneemt hebben de Verenigde Staten voorgesteld een onderzoekscomité in te stellen om de incidenten langs de hele Helleense Noordgrens te onderzoeken, dus langs Albanië, Joegoslavië en Bulgarije. Een en ander zou echter gewoon als een voorstel komen en niet als een motie. Men verwacht het vanmiddag als de Raad samentreedt om over de Oekraïense klacht tegen Hellas en Groot Britannië te spreken (Lake Success, (AP) 18.9).

DE VREDESCONFERENTIE.

Over Italië.

De vredesconferentie heeft een formeel doodvonnis getekend over de Italiaanse vloot door het grootste deel ervan te bestemmen voor verdeling onder de Geallieerden. Ook werd in de Militaire Commissie besloten tot de demilitarisatie van de Italiaanse grenzen en deeilanden in de Middellandse Zee.

Over Triest.

Intussen drong Ales Bebler van Joegoslavië erop aan in de Italiaanse Politieke Commissie om de voorgestelde vrije stad Triëst te beperken tot de stad zelf. Hij beschuldigde de Westelijke mogendheden ervan een groot internationaal gebied te wensen als bruggenhoofd voor een militaire actie tegen Joegoslavië. Prompt ondervond hij tegenstand van J. R. Jordan van Zuid-Afrika, die een amendement indiende om de vrije staat te vergroten zodat ook Pola en andere gemeenten aan de kust van Istrië — waar de bevolking volgens hem voor 70% uit Italianen bestaat — ertoe zullen behoren.

Rusland behaalde enkele overwinningen op sommige politieke punten van zijn voorstellen ten aanzien van Triëst — dat het economisch afhankelijk wil zien van Joegoslavië doch politiek zo onafhankelijk mogelijk. Het subcomité nam het Sovjet-voorstel aan voor een wetgevende vergadering van één kamer, te noemen „Volksvergadering." Men kwam overeen dat het „algemeen kiesrecht" ook moet gelden voor vrouwen en het leek alsof men bereid was een soort proportionele vertegenwoordiging te krijgen om de Joegoslavische minderheid in Triëst een stem te geven.

Over Bulgarije.

De Bulgaarse Commissie behandelde snel de eerste bepalingen van het ontwerp-verdrag voor Bulgarije. Alleen de Helleense territoriale eisen — welke Vrijdag het weglopen der Slaven veroorzaakten — zijn nog niet behandeld. Men verwees deze naar de Militaire Commissie.

Het Bulgaarse Politieke Comité aanvaardde unaniem en zonder bespreking het artikel waarin geëist wordt, dat de Russische strijdkrachten Bulgarije zullen ontruimen binnen 90 dagen na de inwerkingtreding van het verdrag. (Parijs, (AP) 17.9).

BRITS-ARGENTIJNSE OVEREENKOMST.

Groot Britannië heeft ingestemd om Argentinië's geblokkeerde sterling-rekening in Londen open te stellen.

Ook is te Buenos Aires in bijzijn van Peron een Brits-Argentijnse overeenkomst getekend waarbij de voortduring van de Britse vleesrantsoenering wordt gegarandeerd en de beheersing over de spoorwegen, welke Brits eigendom zijn, aan de Argentijnse regering wordt overgedragen.

Tevens werd bepaald, dat onmiddellijk zal worden begonnen met besprekingen voor het aanbrengen van wijzigingen in het Brits-Argentijnse handelsverdrag dat onlangs ten einde liep. (Londen, (AP) 17.9).

OPTREDEN TEGEN TERRORISTEN IN HELLAS.

De grootscheepse operaties van de Helleense troepen en politie tegen de linkse benden zijn meer naar het Zuiden verplaatst van Macedonië naar de vlakte van Thessalië, waardoor de voornaamste verbindingslijnen tussen Athene en Thessaloniki lopen. Demetrius Partsialides, Secretaris Generaal van de door de communisten beheerste EAM verklaarde, dat meer dan 10.000 „vrijheidsvechters" verdreven zijn naar de meer ontoegankelijke gebieden van Hellas door de excessen van de monarchistische regering welke volgens hem naar de pijpen van Groot Britannië danst. (Athene, (AP) 17.9).

AANVAL UIT ALBANIË.

De Gouverneur-generaal van Epirus heeft aan den onderpremier Stylianos Gonatas van Hellas een telegram gestuurd om de aanval te melden van een troep van 400 gewapende lieden die uit Albanië kwamen en het Griekse dorp Zacharochori aanvielen, de helft van het garnizoen vermoordden. Gonatas zeide, dat versterking gezonden werd (Athene, (AP) 18.9).

het nieuws van vandaag

De Balkan blijft de aandacht vergen. In de Veiligheidsraad spreekt men erover om een onderzoekcomité te gaan instellen teneinde de incidenten aan de Helleense grens nu eens nauwkeurig te gaan onderzoeken. Tegelijkertijd komt uit Epirus bericht, dat uit Albanië een aanval werd gedaan op een Grieks dorp, waarbij de helft van het garnizoen werd uitgemoord. Uit Hellas zelf verneemt men dat de wrijving tussen de monarchalen en republikeinen tot terreur heeft geleid, waarbij 10.000 vrijheidsstrijders — iedere strijder zegt altijd dat hij vóór en zijn tegenstander tégen de vrijheid strijdt — zich in de woeste bergen hebben teruggetrokken.

Communist Partsialides van Hellas heeft het ondertussen over de te grote Britse invloed in Hellas. Bulgarije liet in Parijs weten, dat het erop staat dat de Russische troepen binnen 90 dagen na inwerkingtreding van het vredesverdrag het land zullen verlaten (we moeten het nog zien). Triëst blijft middelpunt van bespreking. In plaats van Triëst als vrije stad te verklaren, willen sommigen te Parijs nu van heel Istrië zulks doen. Rusland wenst Triëst economisch afhankelijk van Joegoslavië, maar politiek onafhankelijk — wat dat voor onafhankelijkheid zal zijn laat zich licht bevroeden in een wereld, waar elke vorm van onafhankelijkheid steeds gemeten wordt naar de gulden koorden, die in dit geval van het Russische protectoraat Joegoslavië komen. In Beograd heeft Tito — wiens Croatische nationaliteit in een opzienbarend artikel door verschillende Croaten op grond van zijn accent en uiterlijk wordt ontkend, zie ons artikel op blz. 3 vandaag — niemand minder dan den hoogwaardigen Aartsbisschop doen arresteren, n.b. op beschuldiging van een Pater Franciscaan en den secretaris van den Aartsbisschop zelf. Beiden brachten den Kerkvorst in verband met de Ustasji's, een organisatie die indertijd tegen Tito's partisanen (communisten en katholieken) en vele katholieken omvatte. Welke precies de waarde van de Ustasji's is, kunnen wij niet beoordelen. Indertijd vochten de Partisanen tegen de Tsjetniks (Mihailovitsj), de Engelsen steunden beiden, de Ustasji's vochten tegen beide. Het feit, dat de Aartsbisschop door zijn eigen secretaris werd „aangebracht" doet ons vermoeden, dat Communist Tito hier wel een val geplaatst zal hebben, die na Mihailovitsj weer nieuwe smet op zijn Goeringiaans uniform zal werpen.

Gelijke Monniken, Gelijke Kappen

Naar aanleiding van enkele vragen, die het Statenlid Maal indertijd den Gouverneur stelde in verband met de zg. Bestuurscommissie (De la Try Ellis, Senior, Goslinga, Michiel Gorsira), heeft zo lezen wij in de Beurs en Nieuwsberichten, de gouverneur thans een antwoord bij de Staten ingestuurd. Van die zijde gewerd ons evenwel geen afschrift, maar het document is interessant genoeg om het over te nemen. Een gedeelte van de vragen had zijn actualiteit verloren, sedert bekend geworden is, dat de Gouverneur persoonlijk niet de hand heeft gehad in de uitzending der bestuurscommissie, wat jammer genoeg in de beantwoording van vraag 2A niet tot uiting komt, al zou men uit antwoord 3 kunnen concluderen dat de gouverneur, hoewel zelf voorzitter van de Raad van Bestuur, in elk geval eerst na vertrek der commissie-Ellis kennis van het Adres heeft gekregen.

Men behoeft een critische geest ten aanzien van het bestuursbeleid geen geweld aan te doen door te erkennen, dat de Gouverneur in deze brief sterk staat. Afgezien van het feit of de Gouverneur zich een mening aanmatigt in de autonomie-quaestie en zo ja, welke die zij, moet men erkennen dat hij hier het meest logische standpunt inneemt temidden van een debat (waarin hij als immer meester is) door erop te wijzen, dat de autonomie op een wettige wijze moet komen. D.w.z. dat alles via de gewone door de wet aangewezen adviserende colleges (t.w. Staten en Raad van Bestuur) zal lopen zodat als een dier colleges het recht van een voorbespreking krijgt, het niet anders dan normaal is, dat ook de tweede die erlange. Wij geloven dat dit juist is en dat bij een zo belangrijke aangelegenheid als de verkrijging van autonomie om welke wij allen strijden, het zaak is de hoofden koel te houden en niet aan hetzen te doen.

Naar de mededeling van Statenleden is de autonomie een voldongen feit geworden.

Curaçao wil en zal niet meer als onmondige kolonie worden bestuurd. Daarin stemmen de tegenvoeters Gomez en Ellis overeen. Het gaat er nu dus om een modus te vinden, welke vorm van autonomie de beste is voor ons gebiedsdeel.

In zijn laatste boek „Curaçao in ons Koninkrijk" heeft Gomez hieraan behartigenswaardige woorden gewijd. Zo deed het Ellis in zijn rapport.

De pers van Curaçao staat in algemene zin achter de autonomie-beweging. Wie mat op enkelen na, vrijwel ieder autonomie wenst. Het is toch te dwaas, als men eerlijk genoeg is dit in te zien, elkander nu te gaan bestrijden over détails hoe die autonomie in practijk te brengen. Het is al treurig genoeg geweest dat twee elkander bestrijdende commissies Curaçao's naam te grabbel gooiden voor het Nederlandse publiek. Wij moeten nu het doel bereikt is en de reeds lang geleden toegezegde belofte van autonomie (de Statencommissie ging alleen om spoediger invoering vragen, met de autonomie als zodanig had zij niet te maken, omdat die reeds eerder was toegezegd) nogmaals werd bekrachtigd, persoonlijke veten ter zijde stellen en tezamen gaan werken aan de practische opbouw der autonomie. Dit moet niet de autonomie van Gomez worden evenmin als de autonomie van Ellis of Kasteel. Maar waar wij voor strijden is de autonomie van ons gehele volk, van de lagere klassen en van de beter gesitueerden. Een schikking, waarin alle lagen van ons volk zichzelf kunnen zijn en tezamen een autonoom Curaçaos volk kunnen vormen, voorpost van het Koninkrijk op het Westelijk halfrond.

DR. P. A. KASTEEL in medio disputationis...

Hier volgen de brieven:

Vraag en antwoord.

Hierbij hebben de Staten van Curaçao de eer Uwer Excellentie te berichten, dat in de openbare vergadering van de 16e dezer [Augustus] met algemene stemmen een voorstel van het lid Dr. P. H. Maal goedgekeurd is om op grond van artikel 107 der Curaçaose Staatsregeling Uwer Excellentie uit te nodigen omtrent het navolgende inlichtingen te geven

1. is het Uwer Excellentie bekend, dat een commissie in Nederland heeft verbleven, bestaande uit de Heren Dr. Ch. W. de la Try Ellis, S. A. Senior, Dr. W. J. Goslinga en M. P. B. Gorsira onder voorzitterschap van eerstgenoemde?

2. Indien het antwoord op vraag 1 bevestigend luidt, zou Uwe Excellentie dan de Staten willen inlichten omtrent de navolgende punten

a. wie heeft deze commissie ingesteld?

b. welke opdracht had deze commissie en wie heeft haar die verstrekt?

c. was een langer verblijf in Nederland in overeenstemming met de opdracht, waarvoor de Heer Dr. Goslinga in Nederland bevond en zo niet, heeft Uwe Excellentie dan goedkeuring daaraan gehecht en als hoedanig verlof voornoemde hoofdambtenaar, nadat zijn opdracht verstreken was, dan in Nederland (opdracht dienstreis, verlof)?

d. onder welke voorwaarde vertoefde de Heer M. P. B. Gorsira referendaris ter Administratie van Financiën, in Nederland na ommekomst van diens verlof (opdracht, dienstreis, verlof)?

3. Is de Amigoe di Curaçao van de 29ste Juli verschenen text van het adres van de Raad van Bestuur de officiële text? 1)

Aan het vorenstaande moge toegevoegd, dat hetzelfde lid te

1) Ja, dit is de officiële text, welks spelling alleen door ons gewijzigd werd. Wij ontvingen dit stuk van de Regeringspersdienst alhier. — Red. Amigoe.

kennen heeft gegeven voornemens te zijn in een volgende openbare vergadering een motie in te dienen. Een uittreksel uit de notulen, waaruit de strekking van deze motie blijkt, zal Uwer Excellentie over enige dagen toegezonden worden".

„Ten vervolge op hun brief van heden hebben de Staten de eer Uwer Excellentie hierbij een extract uit de notulen van de openbare vergadering van de 16e Augustus jl. te doen toekomen, betrekking hebbende op de motie, welke het lid Dr. P. H. Maal voornemens is in te dienen.

Dr. Maal: Bij mijn andere vragen zou ik nog de volgende willen voegen:

Gaarne zou ik van het Bestuur vernemen of de text van het adres van de Raad van Bestuur, verschenen in de Amigoe di Curaçao van Maandag 29 Juli, de officiële text is?

Indien dit waar is, dan blijkt, dat de Raad van Bestuur, althans de ondervoorzittter van de Raad van Bestuur, opvattingen is toegedaan, die lijnrecht in strijd blijken te zijn met de opvattingen van Hare Majesteit de Koningin, van de Nederlandse Regering en van de Staten van Curaçao. Ik vraag mij af of de Raad van Bestuur in zijn huidige samenstelling gehandhaafd kan worden. Immers kan deze Raad, die straks zal moeten adviseren over het ontwerp, inhoudende de urgente wijzigingen van de Staatsregeling, zijn reeds openbaar gemaakte meningen in zijn advies verwerken. De Raad in zijn huidige samenstelling, kan niet langer als onpartijdig worden beschouwd, te meer als men bedenkt, dat de principiële stelling, die de Raad heeft ingenomen, doorwerkt in bijna alle onderwerpen van politieke aard, die aan de orde komen.

Hierbij komt, dat de Raad kennis had genomen van de petitie en de ondervoorzitter ook van het memorandum. De raad althans de ondervoorzitter heeft dus kennelijk een onwaarachtige voorstelling van zaken gegeven. Ik zal, zodra de antwoorden van het Bestuur op mijn vragen binnen zijn, een motie in deze geest voorstellen.

Het Bestuur heeft tot de volgende openbare vergadering ruimschoots gelegenheid met de Staten over deze motie van gedachten te wisselen".

Zijne Excellentie de Gouverneur, Dr. P. A. Kasteel antwoordde, de dato 27 Augustus, deze brieven als volgt:

„Naar aanleiding van bovenaangehaalde brieven heeft ondergetekende de eer Uw College als volgt te berichten:

...**Vraag 1.)** Deze vraag wordt bevestigend beantwoord.

Vraag 2.) ad a.b.c.d. De raad van Bestuur heeft deze commissie ingesteld.

De Commisie had van de Raad van Bestuur de opdracht, het Opperbestuur te adviseren.

De heren Dr. Goslinga en M. P. B. Gorsira, die reeds geboekt waren, huiswaarts te keren, hebben aan ondergetekende telegrafisch verlof verzocht, deel uit te maken van bedoelde commissie, waartoe zij werden uitgenodigd; ondergetekende heeft hun dit verlof verleend en, — evenals dit voor ambtenaren-Statenleden geschied is — daartoe hun verblijf in Nederland verlengd, omdat het Opperbestuur uitdrukkelijk deed weten, de beide Curaçaose commissies, op gelijke voet te willen behandelen.

Vraag 3) De text van het adres van de Raad van Bestuur, gelijk ondergetekende dit, na het vertrek van den Heer Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur ontving, gaat hierbij.

Met betrekking tot het mij bij Uw brief No. 63, in vervolg op No. 60 aangeboden uittreksel uit de notulen van de vergadering Uwer Staten van 16 Augustus jl., moge het navolgende dienen:

Ondergetekende gelooft, dat er bij den geachten voorsteller misverstand bestaat. De Raad van Bestuur heeft het nodig geacht, de aandacht van het Opperbestuur te vragen. Daartoe is eenieder gerechtigd, zoals eenieder in het Koninkrijk vrijelijk de opvattingen kan zijn toegedaan, welke hij wenst en daaraan binnen de perken der wet uiting geven kan.

Voor zover ondergetekende bekend is, zijn de notulen der besprekingen, welke beide commissies met het Opperbestuur hadden, niet publiek. Voor buitenstaanders is het dus moeilijk daarover een definitief oordeel te vellen. Het Opperbestuur kan de vragen der ene commissie zowel als de meningen der andere commissie zelfstandig toetsen aan eigen, immers reeds vóór beide commisies haar opinies naar voren brachten, bestaande plannen tot herziening der Staatsregeling.

De uitwerking dier plannen moet worden afgewacht, doch deze zal in elk geval worden onderworpen aan de gewone door de wet aangewezen adviserende Colleges, die door de gewaardeerde medewerking der Regering beide reeds ruim gelegenheid kregen vooraf hun meningen te uiten. Waarom die Colleges over uitgewerkte voorstellen van het Opperbestuur niet a posteriori meer zouden kunnen adviseren, is ondergetekende niet duidelijk; bij wetgevende arbeid doen zich analoge gevallen herhaaldelijk voor en zijn ook niet altijd te vermijden. Het is aan de wetgevende macht uiteindelijk alle adviezen zelfstandig te beoordelen en aan de Kroon competeert de samenstelling van de Raad van Bestuur bij uitsluiting.

Ondergetekende is van oordeel, dat, nu beide Colleges hun opinie heben geuit, hetgeen slechts verhelderend werken kan, en het Opperbestuur heeft aangekondigd, schriftelijk op de petitie der Staten te zullen beschikken, het zijnerzijds indeferent zou zijn ook zelfs zijdelings tussentijds deel te nemen aan discussies over onderwerpen, waarover zijn advies nog kan worden gevraagd.

Hij vertrouwt, dat de steller der vragen geen grond zal zien voor hetgeen hij den Heer Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur imputeert, na zich van diens optreden nauwkeurig te hebben vergewist, hetgeen na diens terugkeer gemakkelijk mogelijk zál zijn en dat het College, met het oog op de toekomst, zal willen vermijden ook zelfs maar de indruk te wekken, dat benadering van het Opperbestuur, door wie ook, maar een stróbreed in de weg zou worden gelegd".

DE HEER EN MEVROUW

J. C. M. Chaclin - Abdala

geven met grooten blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Sheyla Jeritza

Curaçao 17 September 1946

SPORT

CURAÇAO'S NEDERLAAG TEGEN LIMBURG.

In „De Maasbode" treffen wij het volgend verslag van de wedstrijd Limburg—Curaçao aan:

Een goed spelend Limburgs elftal is te sterk gebleken voor Curaçao, dat een vlot en spectaculair partijtje voetbal ten beste gaf, doch waarin iedere charging ontbrak en een te kort en te ver doorgevoerd samenspel de Limburgse verdediging met doelman Jacobs en Van Huizen als uitblinkers, steeds weer gelegenheid gaf in te grijpen. Vooral door betere afwerking der aanvallen was de Limburgse voorhoede gevaarlijker en reeds na vier minuten doelpuntte Ehlen. Nass maakte er na 15 minuten 2—0 van en v.d. Veen na fraai samenspel met Nass 3—0.

Een kwartier voor de rust werkte Giribaldi een schot van Theunissen in eigen doel en met een geflatteerde 4—0 stand werd gedraaid.

Het eerste half uur van de tweede helft gaf Curaçao beter partij en het volhouden werd tenslotte beloond met twee doelpunten, het eerste door een fout van Theunissen, het tweede uit een goed schot van Coffié. In het laatste kwartier beheerste weer Limburg het veld en Maessen en Ehlen brachten de stand tenslotte op 6—2.

ZES GEGADIGDEN VOOR WERELD-SCHAAK-KAMPIOENSCHAP.

Aan het tournooi om het wereldkampioenschap schaken, dat in 1947 in ons land zal worden gehouden, nemen Botwinnik, Euwe, Fine, Keres, Resjevsky en Smyslow deel. Deze zijn door de F.I.D.E. hiertoe aangewezen.

De spelers zullen elkaar vier keer ontmoeten, zodat ieder 20 partijen te spelen krijgt.

Per week zal vier dagen worden gespeeld, de overige dagen worden benut voor het uitspelen van afgebroken partijen. Het tournooi zal vijf à vijf en een halve week duren.

CURAÇAO

ROMER IN DE K.I.

De Katholieke Illustratie van 15 Augustus bevat een fraaie foto van Amado Römer, toen hij naast Monseigneur Verriet de kerk verliet.

NIEUWE BOEKHOUDERS.

Als volgt is de uitslag van het examen voor Practijk-Diploma Boekhouden V.L.B. gehouden op Curaçao op 22 en 23 Augustus 1946.

Geëxamineerd 15 candidaten, Afgewezen 6 candidaten;

Geslaagd 9 candidaten, t.w. de dames H. de Leon, L. A. Novena, A. M. Rigaud, J. van Vliet en de Heren C. M. Boyé, W. Hendrikse, J. L. Sprock, J. C. de Vries en P.O. Willems.

DS. LEGENE NAAR CURAÇAO.

Ds. P. M. Legene, voorzitter van de Evangelische Broedergemeente in Nederland, zal volgens de Beurs- en Nieuwsberichten morgen op Curaçao voor een ambtelijk bezoek aankomen. De predikant zal a.s. Zaterdagavond in de Fortkerk preken en terstond Zondag a.s. doorreizen naar Suriname.

HET GEVAAR BLIJFT BESTAAN.

Het stukje pijp van de waterleiding, dat nabij de hoek van de Bloksteeg en de Smallesteeg uit de straat stak, is weliswaar omlaag gedrukt, doch het gevaar voor de voorbijgangers blijft niettemin bestaan. Rondom het uitsteeksel is namelijk een holte gemaakt, die vooral voor de dames met hoge hakken een val blijkt te zijn. Barbier Boelijn ziet dat alles gebeuren en blijft het hoofd schudden......

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C.: Zondag aanstaande spelen de korfbalverenigingen Yes en Vite tegen elkaar op het terrein van Sta. Rosa.

Zaterdagmiddag komen op het KSC-terrein het voetbalelftal van de K.S.C. en een Surinaamse ploeg tegen elkaar uit.

Zondagmorgen speelt Mobilia tegen de Troepiaals (competitie).

DE EIEREN UIT VENEZUELA.

Volgens het Caracaanse blad „El Nacional" zijn gedurende de maanden Juni, Juli en Augustus per maand ongeveer 10.000 eieren uit Venezuela naar de Nederlandse Antillen uitgevoerd. Het blad wijst er op, dat er in Caracas zelf een tekort is zodat elk ei 40 bolivars kost. Het pleit dus voor stopzetting van de uitvoer van eieren naar de Nederlandse Antillen.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

16 September: Petra en Emira Montes; J. E. M. Arends, J. C. Wever, G. v.d. Weide, Veronica Aneta Bryson, Samuel Pinedo Jr., Ana Rosa Salcedo de Pinedo, Elisabeth Gambon, J. F. Ragen, Marlene Judith en Maria Antonia Steward.

17 September: H. Vocks, Francis Dub.

Aruba — Curaçao.

16 September: Ana Maria Duarte, F. Janga, Eddy Laark, J. Whitehead, Kang Toong, Sai Lai, Folker Loonstra, Julio La Pas, Rabbijn I. J. en Letora J. Cardozo; Dr. J. E. M. Arends, H. Kronenberg, Edward van West, Julia Buis.

Curaçao — Bonaire.

16 September: Arnold Celestijn, Juan Emilio en Anna Hart; Antonius W. A. Lendering, Fortunato Mercera, Elba, Lourdes en Edith Booi; Gilberto Jones.

Curaçao — Maracaibo.

16 September: Josefina Margarita Portillo Semprum, Charles Bogges, Senovia Damiana de Jesus Paz Molero, George Thomas Nixon, Jack Abady.

Maracaibo — Curaçao.

16 September: Eddie P. Corville, Benitez Lopez Dario, Clifford T. McCoy, Olimpiades Sanchez, Cornelis Rensing, Gerard Herman Voorwijk.

Miami — Curaçao.

16 September: Nuhim, Ester en Golda Causanschi; Jozef, Regina E., Regina P., Hubert E., Enriqueta, Ronald en Regina Iraus-quin.

Trinidad — Curaçao.

16 September: Mayfield E. Lovell.

Op doorreis naar Aruba: Johnnie Johnson, Edgar O. Hunte, Gladys E. en Maylene Hope; Flood Francis.

Op doorreis naar Kingston: Rosemary Lake.

Op doorreis naar Miami: Aubrey Nixon.

SCHEEPSBERICHTEN.

17 September 1946.

Argentina naar Barranquilla.

18 September 1946.

Jupiter naar Kingston, Samlyth naar Cristobal, Evelyn naar Aruba.

NIEUWS VAN OVERAL

KLEINE OPSTAND IN CARACAS GEDEMPT.

De regering te Caracas deelde mede, dat de krijgsraden die een onderzoek moesten instellen naar de geestelijke vaders van de korte opstand van officieren in het Caracaanse garnizoen (4 doden, 4 gewonden), thans aan de gang zijn. In de officiële bekendmaking staat dat het incident een aanval door een misdadige menigte was, waarbij onderofficieren in de cavalerie-barakken Ambrosia Remplaza aan het uiteinde der hoofdstad, dronken, een aanval deden op twee hoofdofficieren en hen doodden. In de eerste berichten, die tot de hoodstad doordrongen, stond niets omtrent de motieven die tot een en ander aanleiding gaven, maar wel was duidelijk dat de aanval terstond onderdrukt werd. In de garnizoen heerst voorbeeldige rust en orde (Caracas, (AP) 18.9).

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN.

Binnen een half uur nadat een dronkenlap een steen geworpen had door het raam van een gebouw aan Rio's Copacabanastrand, hadden 90% van de winkels in de stad op een afstand van 13 kilometer de deuren gesloten uit vrees voor een herhaling der recente relletjes. Een communiqué van de politie zeide, dat men onnodig gealarmeerd was.

Het incident liet evenwel zien welk een spanning er in de Braziliaanse hoofdstad heerste op de dag voor de nationale feestdag, waarop de grond wet wordt geproclameerd. (Rio de Janeiro, (AP) 17.9).

LOOPT DE STAKING TEN EINDE?

De zeeliedenstaking, welke het verkeer in de Noordamerikaanse havens lam legde sedert 5 September, is ietwat afgenomen aangezien de posten die de C.I.O. had uitgezet, terug getrokken werden van sommige pieren in New York en Portland (Maine) zodat de leden van de AFL de schepen konden laden.

De AFL stemde onlangs om het werk te hervatten nadat de looneisen waren ingewilligd, doch de C.I.O. is nog in staking en eist gelijkheid van lonen. (New York, (AP) 17.9).

DANK VOOR KERSTGESCHENK.

Buitenlandse Zaken te Londen heeft dank betuigd aan Peron voor drie scheepsladingen Argentijns vlees, dat bedoeld is als kerstgeschenk voor het Verenigde Koninkrijk (Londen, (AP) 18.9).

Indonesië

NAAR MALANG.

Het republikeinse nieuwsagentschap Antara deelde Maandagavond mede, dat de leden van de Regerings Missie voor de Binnenlanden van Java 90 minuten geconfereerd hebben met Mohammed Hatta te Djokjakarta; zij zouden Djokjakarta Maandagavond verlaten en naar Malang vertrekken, waar zij een conferentie zullen houden met Soekarno (Batavia, Aneta, 17.9).

LORD KILLEARN MOET ERBIJ WEZEN.

De Nederlandse en Indonesische vertegenwoordigers, die de voorafgaande besprekingen hielden over de nieuwe onderhandelingen, hebben Lord Killearn gevraagd tijdig aanwezig te willen zijn om de eerste formele bijeenkomst van de onderhandelaars bij te wonen (Batavia, Aneta).

DE NEDERLANDSE STRIJDKRACHTEN IN INDIË.

Luitenant Generaal Spoor verklaarde op een persconferentie, dat de gehele 7 December-divisie tegen midden November in Nederlands Indië zal zijn. Hierdoor zal de sterkte van de Nederlandse strijdkrachten op drie volledige divisies worden gebracht. De luchtmacht zal uit vier escadrilles bestaan.

Op het ogenblik zijn zeven Nederlandse brigades op Java gelegerd en een divisie bevindt zich in de andere gebieden. De sterkte van de T.R.I. wordt geschat op ongeveer 80.000 man, waarvan 25% is bewapend. Hij maakte bekend, dat Duitse instructeurs opleiding geven aan de Indonesische vloot. Er zijn ook Brits Indiërs en enkele andere buitenlanders die met de Indonesiërs meestrijden (Batavia, Aneta).

Sport Rubriek

„Officiële Mededelingen"

van

De Curaçaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zaterdag 13 en Zondag 14 September 1946.

Wedstrijden ten bate van de slachtoffers te Sto Domingo

Nederlanders — Portugezen	3—1.
Curaçaoënaars — Surinamers	4—0.

Competitie Junioren:

Sito — Transvaal	7—1.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

RIF STADION.

Zondag, 22 September 1946:	Curaçaoënaars — Nederlanders
Zondag, 29 September 1946:	Jong Curaçao — Jong Holland (Finale bekerwedstrijd)

MUNDO NOBO

Competitie B-klasse:

om 4.30 uur n.m.

Zondag, 22 September 1946:	B.O.Y.S. 1 — M.Y.O.B. 1
Zondag, 29 September 1946:	D.N.S. 1 — Zeemacht 1
Zondag, 6 October 1946:	S.I.T.O. 1 — P.S.V. 1
Zondag, 13 October 1946:	Zeemacht 1 — S.I.T.O. 1
Zondag, 20 October 1946:	Veendam 1 — P.S.V. 1
Zondag, 27 October 1946:	S.I.T.O. 1 — D.N.S. 1
Zondag, 3 November 1946:	B.O.Y.S. 1 — S.I.T.O 1
Zondag, 10 November 1946:	M.Y.O.B. 1 — Zeemacht 1

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:

om 4.30 uur n.m.

Zondag, 29 September 1946:	S.I.T.O. 1 — Asiento 1
Zondag, 13 October 1946:	D.N.S. 1 — Asiento 1
Zondag, 20 October 1946:	M.Y.O.B. 1 — Asiento 1
Zondag, 10 November 1946:	B.O.Y.S. 1 — Asiento 1

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-klasse:

om 4.30 uur n.m.

Zondag, 13 October 1946:	B.O.Y.S. 1 — Veendam 1
Zondag, 27 October 1946:	P.S.V. 1 — Zeemacht 1

Competitie Junioren:

om 10 uur v.m.

Zondag, 6 October 1946:	Scherpenheuvel — S.U.B.T.
Zondag, 13 October 1946:	Scherpenheuvel — Jong Holland
Zondag, 20 October 1946:	Scherpenheuvel — Veendam
Zondag, 27 October 1946:	Scherpenheuvel — Transvaal
Zondag, 3 November 1946:	Scherpenheuvel — S.I.T.O.

MUNDO NOBO.

Competitie Junioren:

om 10 uur v.m.

Zondag, 29 September 1946:	Veendam — Transvaal

Competitie Reserve B-klasse:

10 uur v.m.:

Zondag, 6 October 1946:	Zeemacht 2 — Jong Curaçao 3
Zondag, 13 October 1946:	M.Y.O.B. 2 — B.O.Y.S. 2
Zondag, 20 October 1946:	S.I.T.O. 2 — Zeemacht 2
Zondag, 27 October 1946:	Jong Curaçao 3 — B.O.Y.S. 2

RIF STADION

Competitie Res. B-klasse:

om 2.30 n.m.

Zondag, 3 November 1946:	Jong Curaçao 3 — M.Y.O.B. 2

Voor zover nodig worden de verenigingen eraan herinnerd de contributies over het tweede halfjaar 1946 (contributie en gevallenfonds) te willen voldoen.

Inschrijvingen:

„S.I.T.O.": A. P. N. Elizabeth als gewoon lid.
„Zeemacht": Jan Hondelink als gewoon lid.

Boete:

De bekendgemaakte boete van *f* 5.— en twee winstpunten vermindering opgelegd aan de Transvaal wegens het niet opkomen tegen de vereniging S.U.B.T. Jrs. op Zondag 11 Augustus 1946 wordt hirbij ingetrokken.

HET BESTUUR.

VAN DE PARIJSE CONFERENTIE:

Visjinski en Molotov.

De Parijse correspondent van „De Tijd" schrijft:

De perstribune is het er over eens: aan de kopstukken van de Sovjet-Russische afvaardiging valt voor liefhebbers van personenstudie het meeste pleizier te beleven. Visjinsky krijgt zelfs van velen het predicaat, dat hij de markantste figuur is van de gehele conferentie. Als hij niet het meest heeft gesproken van alle afgevaardigden, dan heeft hij in ieder geval het meest gesproken op Molotov na.

En ongetwijfeld bezit hij van allen het meeste redenaarstalent; alleen vindt men, dat hij het te vaak besteedde aan vervelende zaken, futiele procedurequaesties.

Hij — evenals Molotov — deed daarbij denken aan den schaakspeler, die, wetend dat het spel voor hem verloren is, zich nog het genoegen gunt zijn tegenstander door een hele reeks nutteloze zetten naar het eindspel te sleuren. Men kan het bewonderen als een soort taaiheid in het gevecht.

Visjinky's gebaar is gevarieerd en goed; zijn toon is levendig, maar niet zoals de Latijnen levendig zijn. Hij is geestig en heeft veel gevoel voor humor, die soms de vorm aanneemt van een zekere plaagzucht. Zijn improvisaties zijn meestal verbluffend van vlotheid en verzorging. De Franse tolken vertalen ze met pleizier. Voor wie geen woord Russisch verstaat, lijkt het vaak, of hij boos is, terwijl hij ze voordraagt. Worden ze vertaald, dan zit hij vergenoegd te lachen; hetgeen eens een getergden MacNeil deed uitroepen: „Maar kijk hem aan; je kunt zien dat Mr. Visjinsky ons voor den gek houdt!"

Een van zijn beste beurten in dit genre heeft hij gemaakt, toen hij bij de samenstelling van het secretariaat der conferentie, in de plaats van den voorgedragen Australiër, Dr. Evatt, dien hij „temperamentvol" vond voor de functie van lid van genoemd secretariaat, een lid van de „veel kalmer" Ethiopische afvaardiging voorstelde. Terwijl de vertaling de zin van de Russische woorden onthulde, zag men auteur en slachtoffer van deze scherts een dreigende wijsvinger naar elkaar opheffen. Visjinsky schudde van het lachen en in de zaal was algemene hilariteit. De verrassingen van Visjinsky: het was er ook een, toen hij onlangs in een der commissies tegen de alles te regelen zoekende procedure-geest uitvoer. „Een mens, zo lichtte hij bovendien toe, weet nooit nauwkeurig van tevoren wat hij het volgende kwartier moet doen. God zelf weet niet precies wat de volgende dag zal brengen."

Als dit geen ongepaste humor was — in de mond van een bosjewistischen atheïst — dan was het toch in ieder geval slechte theologie.

Een stevige, ronde figuur, bijna wit haar, een rozig, vol gezicht, gemakkelijk en breed lachend; veel bonhommie, of tenminste het vertoon daarvan; want deze Visjinsky is de procureur-generaal in het befaamde maarschalkenproces van 1936, toen Toekatsjewski het schot in de nek kreeg.

Molotov is daarentegen de onbewogene, de toegeknoopte, de pijnlijk precieze. Hij lijkt nooit boos en lacht zelden en dan nog zuinig. Nooit verontwaardigd, ten hoogste wat verbaasd en dan stottert hij ook wat. Gebaren houdt hij er hoegenaamd niet op na; als hij improviseert, ziet men hem zijn papiertje met aantekeningen bedachtzaam over het blad van de lessenaar schuiven. Hij heeft altijd zijn tolk naast zich en laat zich aldus privé het in het Frans en het Engels gesprokene direct vertalen. Hij verwijdert zich af en toe uit de plenaire zittingen — waar, in tegenstelling met de commissiebijeenkomsten, niet gerookt wordt — om eenzaam gezeten in een vensternis van de wandelgangen een lange Russische sigaret te genieten.

Zoals wij in een der eerste plenaire zittingen, die in beslag werden genomen door algemene verklaringen van de afvaardigingen, hebben kunnen waarnemen, is hij een liefhebber van tekenen: locomotiefjes met rookpluimen.

Is Tito werkelijk Jozef Broz ?

Croatie fluistert: „Wij kennen hem niet . . . ."

In het Zwitserse tijdschrift „Sie und er" is een artikel verschenen van de hand van J. Jäger. Het blad zegt dat de betrouwbaarheid van den schrijver boven elke twijfel verheven staat, doch dat het niettemin geruime tijd gewacht heeft omdat de zaak te ernstig is om lichtvaardig en zonder bevestiging aan de openbare mening voor te leggen. Doch de wereldpers en de Zwitserse dagbladen hebben deze quaestie aangesneden, terwijl de laatste tijd uit volmaakt van elkaar onafhankelijke bronnen dezelfde mededelingen werden gedaan. Hier is dan het artikel:

* * *

Toen in de loop van 1942 in de oorlogsberichten steeds veelvuldiger de naam „Tito" opdook, stond de gehele wereld voor een raadsel. Niemand echter vroeg om inlichtingen over den man, die deze naam droeg en niemand was in staat iets definitiefs te zeggen over de beweging, welker hoofd „Tito" moest zijn. Geruchten deden de ronde in deze periode van de oorlog en vast stond slechts, dat de vrijheidsstrijd van het Zuidslavische volk, onmiddelijk na de nederlaag begonnen door Generaal Mihailovitsj, door het opduiken van de nieuwe strijdgroep in een formele burgerstrijd ontaard was.

In September 1942 liet Hitler een afdeling valschermjagers boven Tito's hoofdkwartier neer in de hoop, aldus de kern van de partisanen-organisatie te kunnen vernietigen. Deze overval mislukte, of hij echter volledig mislukte, kon uit de tegenstrijdige berichten niet opgemaakt worden. De strijd van Tito's partisanen echter duurde voort en greep in geheel Zuid-Slavië verder om zich heen. De geallieerden zonden, eveneens door de lucht en door middel van parachutes, een missie naar Tito onder leiding van Randolph Churchill, zoon van den grote premier.

In 1943 erkenden de geallieerden Tito als den enigen leider van de Zuidslavische verzetsbeweging, in plaats van den, door de Zuidslavische emigrantenregering in Londen tot Minister van Oorlog benoemden Generaal Mihailovitsj. Van dit ogenblik af kwam de bevoorrading der Zuidslavische strijders met materiaal en voedsel geheel ten goede van Tito.

Tito's opkomst.

Rond Mihailovitsj werd het hierna stil, maar Tito kwam in het middelpunt der belangstelling te staan. Men kwam te weten, dat hij Croaat was, dat hij bij een smid gewerkt had, dat hij actief lid van de communistische partij geweest was en tenslotte naar Sovjet-Rusland de wijk had genomen. Voorts vernam men, dat hij in de Sovjet-Unie officiersopleiding ontvangen had, dat hij in de Internationale Brigade deel had genomen aan de Spaanse burgeroorlog en na de Duitse veldtocht in Zuid-Slavië in dit land was teruggekeerd om het verzet te organiseren.

Tenslotte werd bekend, dat de naam Tito een schuilnaam was en dat deze man in werkelijkheid Joseph Broz heette. En eindelijk verschenen voor de eerste maal met elkaar overeenkomende foto's van dezen man, die intussen de titel Maarschalk in Zuid-Slavië ontvangen had. Zij toonden een betrekkelijk jongen, slanken man met een smal asceten-gezicht. De eerste foto's echter tonen weinig gelijkenis meer met het huidige voorkomen van den maarschalk. Zijn gezicht is vol geworden en bovendien is hij belangrijk in omvang toegenomen, hetgeen echter te verklaren is, omdat de maarschalk niet meer het vroegere, aan moeilijkheden en ontberingen rijke zwerversleven in bossen en bergen leidt.

Geruchten.

De wereld werd ingelicht over deze nieuwe figuur en accepteerde deze uitleg. Niet echter het Zuidslavische volk. Slechts zij, die Tito zonder reserve als den leider van het nieuwe Zuid-Slavië erkennen en volledig met zijn politiek instemmen, geloven onvoorwaardelijk in zijn levensloop. Onder dat deel van het Zuidslavische volk echter, dat zich verzet tegen de ongelimiteerde machtspositie van Tito, gaan de laatste tijd geruchten van mond tot mond, en of dit gefluister in overeenstemming is met de waarheid of niet, het is meer dan louter kletspraat, omdat het uitdrukking geeft aan een kleine, doch taaie hoop, een geheime troost: hij is niet één der onzen.

Tito zou een Croaat zijn uit een klein dorp in het heuvelland, ten Noord-Westen van Zagreb!

Ik maakte op mijn reis door Zuid-Slavië kennis met een meisje, dat thans in een stad werkt en dat tijdens de verkiezingscampagne elke nacht op pad ging om propagandabiljetten van Tito's communisten af te rukken. Dit meisje is afkomstig uit Tito's dorp.

„Joseph Broz", verklaarde zij mij, „ken ik niet persoonlijk, want ik ben nauwelijks half zo oud als hij. Mijn vader echter kent hem van kindsbeen af. Hij was werkelijk smidsleerling en communist en destijds vluchtte hij waarschijnlijk naar Rusland. Maar Tito is niet Joseph Broz, zegt mijn vader......"

In Zuid-Slavië maakte ik voorts kennis met een jongeman, ambtenaar aan een departement. Zijn vader bezat in Tito's dorp een klein landgoed, waar hij dikwijls verbleef. Deze vader trachtte tijdens de bezetting in het geheim voor Tito's partisanen te werken, weshalve de Duitsers hem arresteerden. Na langdurige hechtenis in vrijheid gesteld, werd hij opnieuw gearresteerd, nu door de „Ustascha" van den Quisling Pavelitsj. Bijna drie jaar bracht de man in de gevangenis door, doch zijn hoop was gevestigd op den bevrijder van Zuid-Slavië, Joseph Broz, die zich Tito noemde en dien hij kende.

Na de bevrijding gingen de gevangenissen open, doch een nieuwe geheime staatspolitie, de Ozna, was aan het werk, als de verdedigster van het „Balkanbolsjewisme", dat zich tegen elke vorm van bezit en eveneens tegen elken bezitter richtte. Genoemde man bezat zijn landgoed en tevens een zaak in Tito's dorp. Vijf dagen na zijn bevrijding werd hij opnieuw in de gevangenis geworpen, waar hij nog steeds verblijft.

„Ik ken hem niet".

Zijn zoon is ambtenaar aan een Ministerie, doch kon niets voor hem doen. „Mijn vader heeft Tito niet-gezien", vertelt hij, „de eerste foto's zag hij in de vijf korte dagen van zijn vrijheid — zij toonden niet den Joseph Broz, dien hij kende."

Aan een oude vrouw uit Tito's dorp vroeg ik: „Kent gij Joseph Broz?"

„Natuurlijk ken ik hem."

„En Tito?"

„Ik zag zijn foto's, maar ik ken dezen man niet."

Ik vroeg om meer bizonderheden, maar de oude vrouw lachte geheimzinnig en zeide slechts: „Het is jammer, dat gij de Croatische taal niet spreekt, anders zoudt gij merken, dat Tito onze taal precies zo spreekt, zoals bijvoorbeeld de in Belgrado verblijvende Russen. Sedert 20 jaar woon ik niet meer in mijn geboortedorp, maar het typische accent van het dialect ben ik nooit helemaal kwijt geraakt."

Dergelijke en andere verhalen hoort men overal in het land, in Croatië, in Serbië, in Bosnië, Herzegowina, Dalmatië.

Na de bevrijding van Zagreb zou Tito aldaar spreken. Het grootste plein van de stad, het Jelatschitsch-plein, werd feestelijk versierd, luidsprekers werden opgesteld en het volk werd, volgens de beproefde methode, in een lange stoet opgesteld en marcheerde naar het plein. Tito begon zijn rede, maar men zag den leider niet. Luidsprekers schalden over het plein, ergens in de binnenstad sprak Tito voor de microfoon. Of de menigte teleurgesteld was? Ik weet het niet zeker. Er werd echter gemompeld en men lette scherp op zijn accentuering.

De onzichtbare man.

Enige weken later zou Tito opnieuw in Zagreb spreken. Weer dezelfde voorbereidingen, doch opnieuw bleef Tito onzichtbaar en dreunde zijn stem uit de luidsprekers. Ditmaal echter was de maarschalk in het geheel niet in Zagreb, doch in Serajewo, de hoofdstad van Bosnië, van waaruit via de radio zijn „toespraak tot het Croatische volk" werd uitgezonden. Ik bevond mij onder de menigte op het plein. Ik zag geen teleurgestelde gezichten, doch links en rechts ogen, die elkaar secondenlang met veelzeggende blik aankeken. Tito vermeed Zagreb, de hoofdstad van zijn geboorteland. Waarom?

Na deze rede hoorde ik mijn kennissen overal tot elkaar zeggen: „Heb je het gehoord, dit woord en dit en dat? Dat is toch geen Croatisch. Waarom spreekt hij ons, zijn landslieden, op deze manier toe? Waarom spreekt hij zó tot de Croatische boeren, die buiten hun eigen dialect niets verstaan?"

Twee geruchten doen hardnekkig de ronde in dit land. De werkelijke Joseph Broz zou gesneuveld zijn bij de Duitse overval op het hoofdkwartier der partisanen in 1942 en een Russisch officier zou zijn plaats hebben ingenomen. Volgens het andere gerucht echter, zou Joseph Broz nooit uit Rusland zijn teruggekeerd. Van den beginne af zou een Russisch officier de verzetsbeweging in Zuid Slavië georganiseerd en geleid hebben.

NS KONINKRIJK

ONDERSCHEIDINGEN BIJ DE KONINKLIJKE MARINE.

Bij Koninklijk Besluit van 13 September No. 65166 zijn de navolgende Koninklijke Onderscheidingen verleend:

A. **De orde der Nederlandse Leeuw Groot Kruis** Luitenant Admiraal C. E. L. Helfrich.

Ridders, Schout-bij-Nacht P. J. Feteris, Schout-bij-Nacht V. A. J. Oosterhuis, Administrateur Marine Ministerie P. Riemens.

B. Oranje Nassau orde met zwaarden **Commandeur**, Vice Admiraal N. J. van Laer. **Officieren** Kapiteins ter Zee J. Houtsmuller, J. Varkevisser, J. Postuiterweer, C. J. van Waning, H. O.M.S.D. I. D. W. Kwak, kapitein luitenant ter zee KMR J. J. Logger, kapitein luitenant ter zee KMR D. J. Kommer, W. H. Hemmes, H.O.V.G. 2e kl. P. C. Broekhoff, H.O.V.A. 2e kl. J. Dekker, Officier van Administratie 1e kl. KMR J. J. van Houten.

Zonder zwaarden, vlootpredikant Ds. J. H. Vaandrager.

C. **Ridders met zwaarden**, tijd. kapitein luitenant ter zee L. J. Goslins, luitenant ter zee 1e kl. A. van Karnebeek, tijd. luitenant ter zee 1e kl. W. A. de Looze, Officier van Administratie 1e kl. F. A. Bouman, Officier van Administratie 1e kl. W. H. Vermeer, Officier van Gezondheid 1e kl. Dr. A. E. Schuringa, luitenant ter zee 1e kl. KMR P. E. Yzendoorn, H. Gilles, Officier van Administratie 1e kl. KMR. O.V. L. J. Fritz, O.M.S.D. 1e kl. C. C. Pillen, O.M.S.D. 2e kl. H. M. Karsen, Majoor der mariniers KMR E. J. Baron Lewe van Aduard, Officier van Administratie 2e kl. KMR. TV I. Troostwijk.

Zonder Zwaarden, J. H. van der Bel, Cartograaf C. J. Moerel, Commissaris loodswezen Vlissingen, J. P. van de Wa?ae Ambtenaar staf C.Z.M. N.I.

D. **Ere medaille Oranje Nassau Orde Goud met Zwaarden**, Adjudant marinier M. van den Bos 1934M, Oppertorpedomaker C. A. van Westerop 6795, Oppertelegrafist J. Reppel 3134, tijdelijk opperschipper S. Brockbernd 9015, tijdelijk opperschrijver J. A. Dubach 24910, zilver met zwaarden: Majoor machinist D. A. van Duyn 9455, A. J. van der Reyden 8443, Majoor vliegtuigmaker J. H. Roozendaal 7742, Majoor bottelier W. M. Vlasveld 1210, Th. J. PWTT-95, Majoor konstabel E. P. Erfman 5370, Majoor machinist 1210 z/m, J. Hart 90826Z, tijdelijk majoor schrijver z/m. J. C. de Ruyter 4517Z, bootsman S. Jonker 9684, sergeant machinist L. Zwaaf 9227, J. Bakker 9684, sergeant telegrafist H. Groot 12058, sergeant monteur H. P. de Vries 7880, sergeant kok J. Polak 3045, sergeant hofmeester z/m. H. F. B. van Stokkum 095342, tijdelijk sergeant vliegtuigmaker H. Korving 15675.

Zilver zonder zwaarden J. Witlam Chef monteur kustverlichting.

Brons met zwaarden tijdelijk sergeant ziekenverpleger P. Bijl 13732, Kwartiermeester H. Vermeulen 30910, korporaal machinist S. Jelderda 12625, korporaal telegrafist C. de Geus 13786, korporaal vliegtuigmaker D. C. Otten 20646, J. H. Beggenum 13412, matroos 1e kl. J. Biesemaat 19461, J. Grillet 20139, B. Heuft 7739, matroos 1e kl. z/m. C. Gransch 122102, stoker 1e kl. VRH. W. Kolk 525 VRH.

KARDINAAL DE JONG ONDERSCHEIDEN.

Tot Ridder in den Nederlandsen Leeuw zijn benoemd Kardinaal de Jong, Admiraal Helfrich, Baron van Pallandt (Argentinië); tot Commandeur Dr. A. Loudon (Washington). Michiels van Verduynen (Londen).

Tot officier in de Oranje Nassau: de heer Faber, consul-generaal te Ciudad Trujillo; Lim A Po; R. Simons; Gerrit Johan van Grol die in 1902 ondergezaghebber van Sint Eustatius was.

INTERNATIONALE LIGA VAN SCHRIJVERS.

Tien bekende Nederlandse schrijvers, waaronder Anthonie Donker, hebben een beroep gedaan op de schrijvers in het buitenland om zich aan te sluiten bij de pas door hen gestichte Internationale Liga van Vooruitstrevende Schrijvers, om de reactionnaire opvattingen te bestrijden, die zich in de wereldpolitiek voordoen.

Zij vragen aan alle schrijvers een definitief standpunt in te nemen tegen de „splendid isolation".

„De nazies hebben ons getoond dat wij geen gemeenschapskunst kunnen voortbrengen in een gemeenschap waar elke vrije meningsuiting wordt onderdrukt. Wij zijn bevreesd voor dezelfde gevaren, die ons weer bedreigen en wij wensen onze collega's over de gehele wereld te waarschuwen en vragen hen zo mogelijk stelling te nemen en mede te helpen bij de huidige sociale verhoudingen; het is moeilijker dan ooit om in het levensonderhoud te voorzien."

De Liga zal een internationaal orgaan in verschillende talen uitgeven (Amsterdam, Aneta).

NEDERLANDSE AFVAARDIGING INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.

De Nederlandse afvaardiging naar de 2e zitting der Internationale Arbeidsconferentie te Montreal, welke Maandag begon, is als volgt samengesteld:

Afgevaardigde der Nederlandse regering, tevens voorzitter der afvaardiging, Mr. Dr. A. J. Joekes, lid der Tweede Kamer; afgevaardigde der Nederlandse regering, Pater mag. Dr. J. G. Stokman O.F.M., lid der Tweede Kamer; afgevaardigde der Nederlandse werkgevers Mr. D. U. Stikker, voorzitter Centraal Sociaal Werkgeversverbond; vertegenwoordiger der Nederlandse arbeiders: P. J. S. Serrarens, Verbondsbestuurslid der Nederlandse Katholieke Arbeidersbeweging, secretaris-generaal Internationale Christelijke Vakverbond.

Tot technische raadslieden zijn benoemd: Mejuffrouw Mr. G. J. Stemberg, tevens secretaresse; Ir. N. C. Winkel, Mr. B. C. Slotemaker, Dr. N. S. Blom, Raden Mas A. Koesoemo Oetoyo, Mr. A. J. R. Mauritz, Mr. A. G. Fennema, Drs. J. Teppema, F. P. Fuykschot, E. Kupers en Ad. Staal. Tot adjunct-secretaris is benoemd: Mr. J. Aeg Timmerman.

OPENBAAR GEZONDHEIDS CONGRES.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana heeft Maandag het Openbaar Gezondheids Congres voor 1946, waar Zij erevoorzitster van is, te Amsterdam geopend. Het wordt bijgewoond door ongeveer 1200 dokters en sociale werkers (Amsterdam, Aneta, 17.9).

AUTO-ENTHOUSIASTEN.

Op het ogenblik telt de Koninklijke Nederlandse Automobiele Club 200.000 leden. Ondanks het tekort aan auto's nam het aantal leden sedert 1940 met 100% toe. Per week geven zich ongeveer 100 nieuwe leden op.

VEILIG LUCHTVERKEER OVER DE OCEAAN.

Heden wordt te Londen een Op 17 Sept. jl. werd te Londen een internationale luchtvaartconferentie gehouden, waaraan werd deelgenomen door de twaalf landen, die betrokken zijn bij het luchtverkeer over het Noordelijke gedeelte van de Atlantische Oceaan. Nederland behoort tot deze twaalf.

De bedoeling is, dat de belanghebbende mogendheden gezamenlijk weerstations gaan inrichten, in totaal ongeveer dertien, die de overtrekkende verkeersvliegtuigen van étappe tot étappe precies kunnen vertellen hoe het weer is, wat men verwacht en hoe de omstandigheden zijn in het gedeelte, dat de vliegers nog voor de boeg hebben.

Deze weerstations zullen zich op zee bevinden en eenzelfde functe vervullen als de lichtschepen. Niet alleen de luchtvaart zal van hun diensten profiteren, doch eveneens de scheepvaart en de visserij. Het is mogelijk, dat voor de „weerschepen", voor zover zij zich op volle zee bevinden, ook oude vliegdekschepen zullen worden gebruikt. Onder de kusten kan men volstaan met kleinere vaartuigen, zoals trawlers.

Door het nieuwe veiligheidssysteem zal het ook gemakkelijker worden om in nood verkerende schepen of vliegtuigen op te sporen en ter hulp te komen. De kosten zullen worden gedragen door alle belanghebbende landen gezamenlijk.

VERBETERING SALARISSEN VAN OVERHEIDSPERSONEEL.

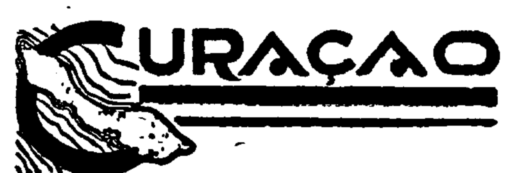
De minister van Binnenlandse Zaken heeft Zaterdag, na daartoe gedaan verzoek, een vertegenwoordiging ontvangen van de samenwerkende centrales van overheidspersoneel, bestaande uit de drie voorzitters van de A. C. O. P. de R.K. centrale en de Christelijke centrale van overheidspersoneel. De delegatie heeft de heersende moeilijkheden onder het overheidspersoneel belicht en in verband daarmede de urgentie van verdergaande maatregelen met betrekking tot de bezoldiging bepleit.

De minister antwoordde, dat de salariscommissie ad hoc inmiddels is opgeroepen om Maandag 23 September a.s. over dit onderwerp te beraadslagen en hij verzoekt de organisaties haar medewerking te verlenen, opdat de dan te bespreken voorstellen zo mogelijk dienzelfde dag worden afgehandeld.

Terstond na ontvangst van het advies der salariscommissie zal de minister dan bevorderen, dat het cabinet zo spoedig mogelijk zijn definitief standpunt bepaalt.

VREEMDE VERSCHIJNSELEN.

De bladen te Den Haag berichtten Zaterdag, dat „Gloeiende ballen met gloeiende staarten" gedurende de afgelopen week nabij de Duitse grens 's nachts waargenomen zijn. Alhoewel de lucht zwaar bewolkt was, werden deze voorwerpen beschreven als „geruisloze gloeiende projectielen, die kleine stukjes afwierpen". Zij zijn duidelijk gezien van Oost naar West vliegende met een grote snelheid en op een hoogte van 300 tot 400 meter. Zij zijn het eerst waargenomen in Nieuwschans, toen in Groningen en later in Assen en Winterwijk en Hengelo (Den Haag Aneta, 17.9).

KASBEHEERDER GEVONNIST.

Hedenmorgen sprak de Rechter in Eerste Aanleg het vonnis uit in de strafzaak tegen L.J.P.M., gewezen kasbeheerder van de Vreemdelingendienst, die 20.000 G. verduisterde. Het vonnis luidde anderhalf jaar gevangenisstraf met aftrek van de tijd in preventieve hechtenis doorgebracht.

Zoals men weet had de Officier van Justitie twee jaar gevangenisstraf geëist.

VERBETERING.

Men deelt ons mede, dat de heer A. W. van der Linde (zonder n), wien de Eremedaille O. N. werd toegekend, niet bediende, maar kastelein van de Gezelligheid is. Volgens Koenens Handwoordenboek kan een kastelein zijn: een slotvoogd, een gevangenbewaarder dan wel een herbergier.

Een interessante vuilnisbak

door

FRANS VAN VENLO.

Nu we toch eenmaal vis geworden zijn met de vissen, veroorloven wij ons ook de vrijheid eens te gaan snorren aan de bewoonde kust. Bij mensen die dicht aan de zee wonen, bestaat de gewoonte om al wat je kwijt wil raken het water in te smijten. Een zwemmer behoeft zich niet te verontrusten, dat het water daardoor bedorven zou zijn. De zee is groot en altijd staat er stroom, zodat het water voortdurend ververst wordt.

Spullen die blijven drijven worden door de wind mee genomen en zijn in een ommezien ver van de kust. Veel spoelt er aan op de Oostkust van Klein-Bonaire. Daar wandelt u tussen kistjes, oude stoelen, tonneduigen en weet ik wat al meer. Een heel klein museum van al wat de mens niet meer dient.

Wat zinkt blijft liggen, of rolt door de deining geleidelijk aan naar de diepte. Enkele zware dingen raken vast tussen stenen en koralen, en worden zodoende opgenomen in het onderzeelandschap. Een fraai gezicht is het niet. Zo heeft er niet ver van Plaja Lechi jaren lang een carrosserie van een auto tussen de koralen gestaan. Stel u nu toch eens voor, dat ge rond dwaalt tussen rotsblokken, veelkleurige vissen, geweikoralen in velerlei schakering van bruin en groen; papegaaivissen zwerven rond om u heen, een school hemelsblauwe maulo's passeert u...... en dan staat daar een stuk auto met de spatborden vol zeeappels! Blauwkopjes en pikkertjes spelen tussen de zittingen en op de vloer ligt een zeepvis te slapen. Even merkwaardig als profanerend! Wat zou in 's hemels naam den eigenaar bewogen hebben deze wagen hier in zee te smijten? Volgens 's lands wijs laat je een afgedankte auto doodgewoon achter of naast je huis staan, en mag de tand des tijds er verder voor zorgen.

Op de Plaja krioelt het dicht aan de kant van lege blikjes. Gewoonlijk worden deze bij een of andere storm of Zuidwesterwind wel naar het diepe gebracht, maar tussen de stenen blijft heel wat hangen. Wie dit gebruik zeer op prijs stelt is het diefje. Deze speelse dingen houden er van om een eigen holletje te hebben, waar niemand anders in mag komen. Zo'n melkblikje is natuurlijk een ideaal huisje, dat begrijpt u! Ik trap nooit op die blikjes. Ze hebben allicht scherpe kanten, en na een paar dagen zijn ze bedekt met een dun laagje wier en vuil.

Ik ging eens met mijn voet juist naast zo'n blikje staan, terwijl ik iets — ik weet niet meer wat — aan het observeren was. Maar, o wee! ik stond op „eigen terrein". Ik voelde een gekriebel aan mijn voet. Een diefje komt uit zijn diogeneswoning, zwemt om mijn voet, geeft me een „klap"-je met zijn staart; gaat dan weer naar binnen, zet zijn vinnen op, en kijkt hoogst verontwaardigd naar die voet, die artikel 461 van het strafwetboek overtreedt. Hij komt er weer uit en blijft me net zo lang vervelen met zijn gekriebel, dat ik de voet wat verder zet. Nu is hij tevreden, maar kijkt me, staande in zijn — streep onder „zijn" — blikje, nog zeer verstoord aan. Ik probeer nog eens mijn voet bij het blikje te zetten. Wild zwemt hij om me heen en de klappen die ik krijg zijn niet te tellen.

Daar waar de vissers hun bootjes vast leggen, vind je op de bodem een groot stuk ijzer, een oude auto-as of een allegaartje van al wat zwaar is. Een primitieve boei. Daaraan is een ketting gebonden, daaraan een touw en daaraan weer een stuk hout. Is de boot weg, dan drijft het hout boven, en je kunt gemakkelijk de ketting ophalen. Tussen [illegible] funchi-ketel blijven steken. Hij ligt daar reeds zo lang, dat heel de rand met speculaaskoraal is begroeid. Wel een wonderlijke aanpassing.

Op een kale zanderige bodem zag ik eens een grote teil staan, blauw is van kleur, dus nog niet zo erg begroeid. Die kan nog niet lang aan de zee zijn toevertrouwd. Ik zwem er heen, neem een duik, en zie die teil warempel gevuld met borden, en nog wel hele! Ik morrel er eens in, ja, allemaal hele! Aha! daar gaat me een lichtje op. Ik weet het al. Er is enkele dagen geleden hier in de buurt een vrouw gestorven, en dan mogen klêren en eetgerei van de overledene niet meer voor een ander gebruikt worden. Dat gaat de zee in. Ik licht de teil even op, en zie dat die vol gaten zit. Jammer, dat zou een prachtig ding zijn om koralen schoon te maken. Waarschijnlijk als gevolg van dezelfde opvatting vinden we meermalen hele jassen en broeken verward tussen de takken van geweikoralen.

Volkomen onbegrijpelijk was me de vondst van een half dozijn flessen limonade plus een heel kaartspel.

Die dag was de zee ongewoon kalm, zodat zwarte Piet en ruiten koning en harten zes roerloos op de bodem lagen. Het was een nieuw spel kaarten en er lagen er wel veertig. Ik heb een van die flesjes open gemaakt om te proberen of de immer hongerige pikkertjes, diefjes en blauwkopjes, die me omringden, misschien ook van limonade hielden, maar dat was niet het geval. Ze ontweken het rose vocht, dat uit de hals kwam.

Toen we eens met een zeilboot naar het Westen van Klein-Bonaire waren gevaren om er te duiken, zwommen we zonder er aan te denken over de plaats waar vroeger de oorlogsboten ankerden om schietoefeningen te houden. Midden tussen de dichtbegroeide koraalbodem vonden we een prachtig anker van ongeveer een meter groot. De eigenaar van de zeilboot kon dit uitmuntend gebruiken, en daarom werd er een dik touw aan gebonden en het vreselijk zware geval met drie man opgehesen.

De meeste rommel vind je daar waar de huizen vlak aan de zee staan. Bij kalm weer zwem je daar over halve huisraden heen: potten, pannen, spiraalveren, deurknoppen, emmers, kapotte petroleumblikken, nachtspiegels, benzinedrums en een leger van melkblikjes.

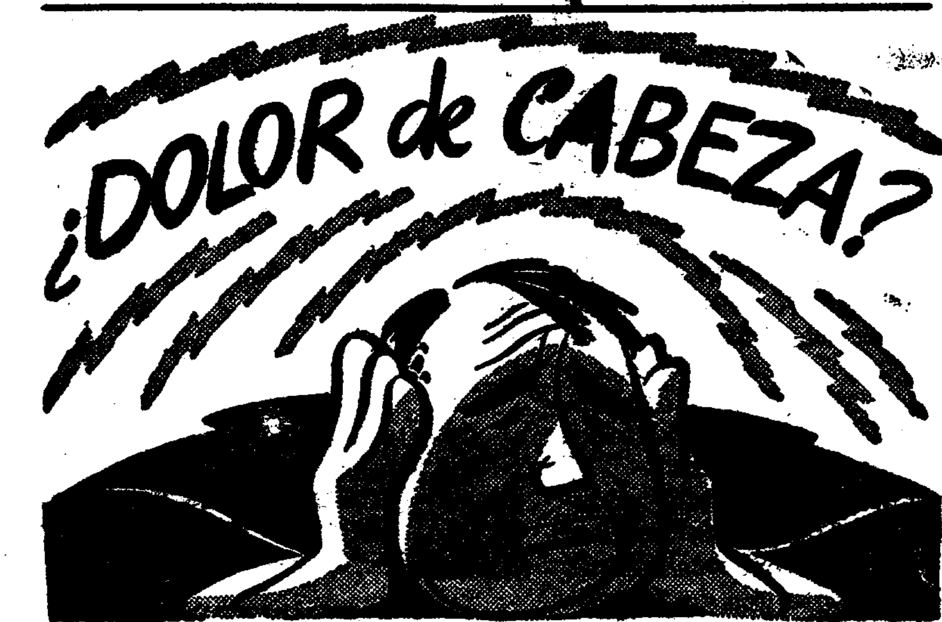
Toen we eens op Plaja P'abao Noordwaarts zwommen, ontdekte ik een witachtige baan op het water. Die ging uit van een grote steen op de kant, en boog zich in het water naar het Noorden. Zo iets is een teken dat er iets vettigs in zee gegooid is. Ik begreep het niet goed. Het begon bij de steen. Zou men daar een fles olie of iets dergelijks op kapot geslagen hebben? En als ik mij goed herinner, lag die steen daar vroeger niet. Eerst maar eens gaan kijken. Ik vraag de anderen niet verder te zwemmen. Ik kom dichterbij, en, ajakkes nog eens toe! Een half verrot varken! Dat hebben ze eergisteren in de zee gesmeten, en is door de golven terug gebracht, bah! En een stank! Neen, kom, gauw volgende onderwerp.

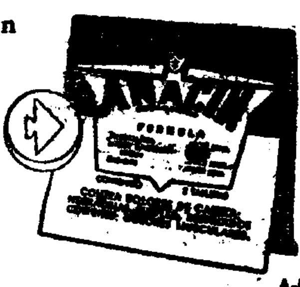
Lac, een onvolprezen plekje. Daar zie je niet veel wat niet in de zee thuis hoort. Alleen de oorlog heeft er een paar zaken gebracht, die ons danig respect hebben ingeboezemd. We zwommen in de diepe geul, die aan de kant een steile, schijnbaar kunstmatig gebouwde wand heeft. De ronde stenen liggen als het ware opgetast. Mijn oog viel op een vreemd langwerpig ding tussen die stenen. Ik duik er heen en raap het op, bekijk het goed, en ontdek dat ik een onontplofte denne-appelgranaat in mijn hand heb. Zonder er een ogenblik aan te denken, dat zoiets alles behalve onschuldig speelgoed is, laat ik het ding vallen, en besef naderhand op het strand pas hoe dom en gevaarlijk ik gedaan heb.

In dezelfde buurt zag ik enige tijd later een grote ronde bal op het ondiepe liggen, roerloos stil. Ik ga er heen en...... lieve deugd, dat is een mijn! Ik zwem er eens rondom heen en zie dat alle toetjes die er uit staken — ik ken de technische naam voor die dingen niet — geheel in tact zijn. Dat boezemt eerbied in, geloof maar gerust! Ik heb er een visser bij gehaald, en die zeide heel lakoniek, dat het gevaarte er al een paar weken lag. Hij had er de draden af geknipt; die kon hij goed gebruiken om het hek van zijn kooi te repareren, met de rest kon hij niets doen. Je moet maar te goeder trouw wezen!

Ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

KROKODILLENTRANEN.

In „The Arrow" van 21 Aug. lezen wij een artikel over het onderwijs op Bonaire. Het is een verslag van een lezing te Aruba gehouden door Mejuffrouw Lammens, Hoofd der Openbare School te Kralendijk.

Tegen de dingen die zij vertelt, valt weinig te zeggen, maar door het handig weglaten van zeer veel andere dingen die in dit verband gezegd hadden moeten worden, schept het geheel een volkomen vals beeld van het onderwijs op Bonaire.

Mejuffrouw Lammens doet het voorkomen, alsof zij de pionierster is voor het onderwijs op een rimboe-eiland, en schreit om hulp in de barre nood.

Mejuffrouw Lammens zelf weet wel beter. Zij maakt misbruik van de onwetendheid van haar gehoor. Wij geven allen, die door de jeremiade van Mejuffrouw Lammens tot schreiens toe bewogen zijn, de raad, eens een kijkje te komen nemen. De tranen zullen opdrogen.

p. Vitus Brenneker O.P.

UIT DE PERS

HOE ZAL DE NIEUWE SPELLING LUIDEN?

„De Gelderlander" verneemt van officiële zijde, dat, indien het wetsontwerp inzake de nieuwe spelling zal worden aangenomen, de officiële schrijfwijze onzer taal die volgens De Vries en Te Winkel zal zijn.

Enkele afwijkingen zijn daarbij o.a. als volgt:

De e wordt in open lettergrepen niet verdubbeld. De ee blijft echter aan het eind van een woord en in samenstellingen met en afleidingen van woorden op ee.

De o wordt in open lettergrepen niet verdubbeld.

De oo blijft in goochelen, goochem, loochenen en samenstellingen en afleidingen daarvan.

sch wordt alleen geschreven waar de ch gesproken wordt; sch blijft in het achtervoegsel isch.

De uitgangen e en en van het lidwoord een, van geen en van de bijvoegelijk bezittelijke voornaamwoorden alsmede de naamvalsuitgang van lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoegelijke naamwoorden of daarmede gelijkstaande woorden mag, behalve in staande uitdrukkingen worden weggelaten.

In de overgangsbepalingen is vastgesteld, dat deze regels niet gelden voor de aardrijkskundige namen totdat voor deze namen een officiële spelling is vastgesteld. De schrijfwijze der bastaardwoorden zal nog nader worden geregeld.

GROOTHEID OF LANGE TENEN.

Het volgende rake stukje lezen wij in de Haagse Post:

Churchill is een groot man, dat hoef ik hier niet te komen vertellen. Maar het is misschien wel aardig er eens op te letten, met welk een rustige ironie deze grote man en schimp en eer aanvaardt; — de velen die ook „groot" willen zijn, maar voorlopig alleen nog aan groot ofwel langtenigheid lijden, kunnen misschien iets van dit charmante voorbeeld leren.

Toen Hitler hem uitschold, reageerde Churchill daarop per radio slechts met een kalme verzuchting. „Mr. Hitler says I am a drunken idiot. He is sometimes very uncivil!"

Zo'n reactie doet weldadig aan; we genieten ervan. Maar het is misschien een beetje moeilijker voor vele vaderlanders, even volkomen te genieten van de manier waarop deze humoristische wijze repliceerde op het eerbewijs, hem door de Leidse universiteit gebracht: het doctoraat honoris causa in de rechten. „Well", zeide Mr. Churchill, „ik ben nu al door verschillende universiteiten met zo'n eredoctoraat vereerd; ik zou tot de conclusie moeten komen, dat ik de geleerdste man van de wereld ben."

Dat is aardig; maar er is niets in dit antwoord van de beschroomde dankbaarheid, die de eergever gewoonlijk wel als de aangename tegenpraestatie van een gehuldigde verwacht. En het werd er, geloof ik niet beter op, toen de „jonge doctor" er vriendelijk aan toevoegde, dat hij er toch heus wel blij mee was. Zo kreeg zijn repliek veel van een grappige, en ietwat ontnuchterende douche. Waardoor dan het eerbewijs tot zijn juiste betrekkelijke, waarde werd teruggebracht. En velen zullen daarna misschien — natuurlijk stiekum — er wel eens over hebben gepeinsd, of inderdaad een universiteit, zelfs de Leidse, met haar eredoctoraten iets van zoveel waarde aanbiedt, en met zo'n eerbewijs iets van zoveel betekenis toevoegt aan de betekenis van een heel grote figuur.

VOORUITSTREVEND CONSERVATISME.

Een brief uit Willemstad in Op Wacht van 29 Augustus tekent „de twee gezichten van Curaçao". De schrijver acht de bevolking allerminst onbekwaam......... „zij telt zakenlieden, ambtenaren (laag en hoog), politiemannen enz. Doch aan de andere kant is zij dusdanig gemengd — Joden, Zuidamerikanen, Surinamers, Chinezen, Creolen, Negers — dat innerlijke en uiterlijke verdeeldheid steeds in kiem aanwezig is."

Daarnaast wijst de schrijver er op, dat de economische vooruitgang — naast de rijkdom, die er is — een belangrijk deel van de Curaçaose bevolking voorbijgesneld zou zijn en zo is er „een ontstellende sociale en geestelijke achterstand" gekomen. Toch heeft de commissie-Da Costa Gomez „de Nederlandse regering het dringende verzoek gedaan: geef ons autonomie! Een vraag die gezien het voorgaande, in een bedenkelijk daglicht komt te staan."

De schrijver vervolgt:

„Zelfbestuur, zoals de „man in the street" dat verlangt, kunnen wij niet verlenen: valse illusies en wensdromen zouden tot een onaangename ontnuchtering voor beide partijen leidden. Zolang de massa van het Curaçaose volk nog niet in staat is op eigen benen te staan, blijft hulp, beter nog leiding, noodzakelijk- en niet alleen in materieel opzicht! Zulk een assistentie is broodnodig, mede met het oog op de grote belangen, die hier zowel voor Nederland als Curaçao met het oog op de olie op het spel staan."

In dit licht moet het recente bezoek van de Curaçaose commissie aan Nederland worden gezien. Zowel Mr. Dr. Da Costa Gomez als Dr. De la Try Ellis beseffen met welk vuur zij spelen. Beiden zijn overtuigd, dat toekenning van autonomie aan Curaçao noodzakelijk is; echter niet de quaestie van procedure vormt de kloof, welke beide politici scheidt: het is veeleer de te volgen tactiek en de verschillende geaardheid, die roet in het eten hebben gegooid. Da Costa Gomez vertegenwoordigt de jeugdige, wellicht te hard lopende „reactie". De la Try Ellis is veeleer representant van de groep, welke tegenstanders gaarne „aanhangers van het oude koloniale bewind" plegen aan te duiden, en die er inderdaad een wat te traag tempo op nahoudt.

Aan Nederland de taak „om voortvarendheid en — om een nieuw begrip te bezigen — vooruitstrevend conservatisme in de juiste banen te leiden."

Rondom de Surinaamse GPD

Omtrent de GPD in Suriname en de RPD alhier gaan nog vele geruchten. Op een persconferentie in Den Haag heeft de heer Van Houten gezegd, dat de Curaçaose Regeringspersdienst vóór het eind van het jaar ondergebracht zou worden onder Overzeese Gebiedsdelen (thans ressorteert deze dienst onder Buitenlandse Zaken, wat natuurlijk helemaal verkeerd is, omdat de voorlichting naar delen van het eigen Koninkrijk geheel anders dient te zijn dan die voor het Buitenland bestemd is), dan wel zou ophouden een rijksdienst te zijn en onder de Staten van Curaçao zou komen. Van opheffing schijnt voorshands geen sprake. Wat er van de RPD terecht moet komen als hij onder de Staten zou komen (principieel al out, omdat deze dienst het rijk representeert, zoals de Staten hun voorlichtingsdienst in Nederland dienden in te stellen) durven wij niet bevroeden.

In Suriname blijkt de Gouvernementspersdienst feitelijk voorlopig te zijn opgeheven. Uit het r.k. blad de Surinamer vernemen wij, dat al maanden geleden door Van de Walle ontslag verzocht en verkregen werd. Hij zou op zijn opvolger wachten, maar deze werd wel benoemd, doch trok zich terug toen het bleek onzeker te zijn of de GPD wellicht ook in Suriname onder de Staten zou komen. Het vertrek van Van de Walle heeft dus niets met de actie van den heer Lim A Po te maken, evenmin als de verandering in het Aneta-agentschap hier iets met de Statencommissie van doen heeft.

Ondertussen heeft het dagblad Het Nieuws in Suriname ons artikel, inderdijd aan de opheffing van de Surinaamse GPD gewijd, in zijn geheel overgenomen. Het blad zegt dat het zich van kanttekeningen voorlopig onthoudt, maar ondertussen schrijft het bijna een halve kolom commentaar! Dit appreciëren wij, want wij hebben reeds vaker geschreven, dat wij reactie van welwillende lezerszijde op prijs stellen.

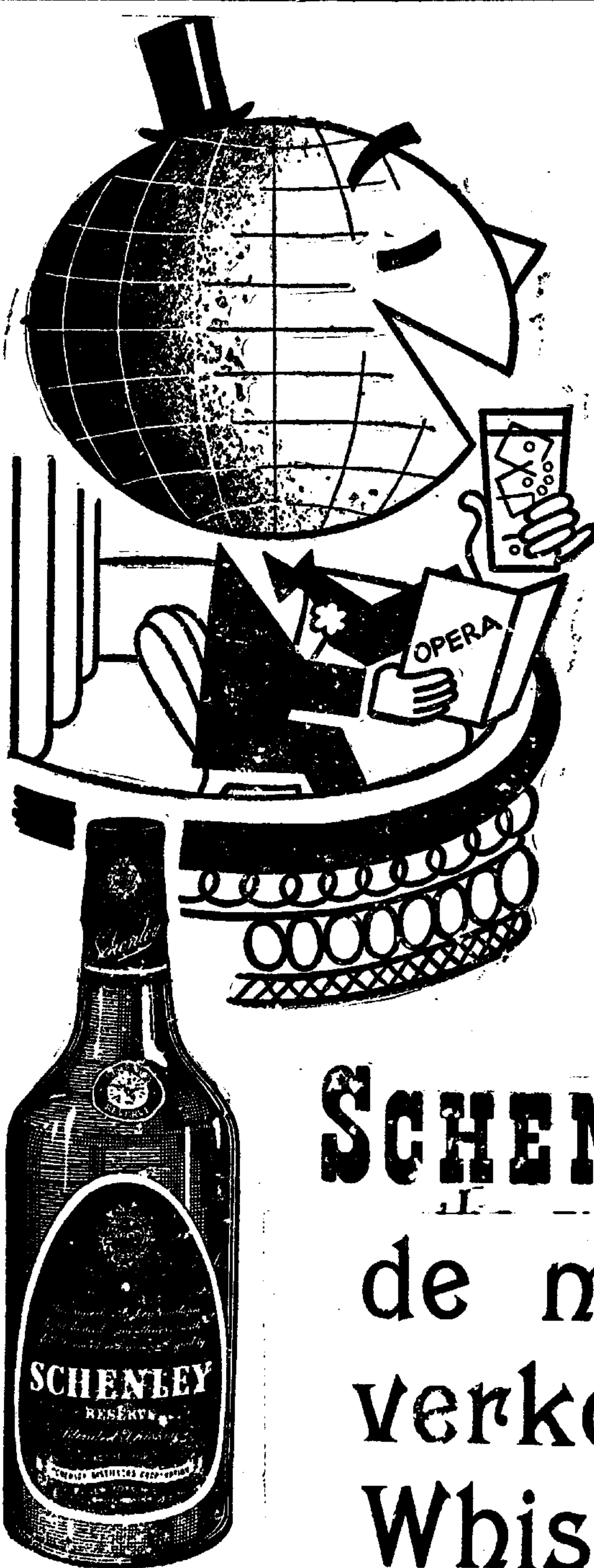
Nu schrijft de redactie van Het Nieuws in haar commentaar een opmerking, die ons noopt terug te komen op ons artikel. Het Nieuws zegt, dat de Surinaamse GPD nimmer de censuur heeft gehad en ook niet gericht is geweest op propaganda maar zich bepaalde tot verstrekking van feiten. Dit laatste moet op een misverstand bij de lezing van ons artikel berusten. Het Nieuws neemt ons artikel letterlijk over en daarin staat (4e kolom in Het Nieuws), dat „de „propaganda" bleef beperkt tot zuivere berichten en rustige voorlichting". Dus precies als in Suriname het geval was. Trouwens men moet wel een erg perverse mentaliteit veronderstellen bij het hoofd van een Nederlandse voorlichtingsdienst als hij zich tot propagandist zou lenen. Noch Elias, noch Winters waren geschikte mensen om als propaganda-voogd te dienen. Wij menen dit uitdrukkelijk te moeten verklaren, omdat de op onjuiste lezing berustende opinie van Het Nieuws wel heel onprettig voor de beide heren moet zijn.

Een ander lezer gewaagt van „bepaalde gevallen" waarin de gouvernementspersdienst op Curaçao als spreekbuis van het gouvernement of den gouverneur zou hebben gediend. Met het voorgaande is reeds duidelijk gemaakt, dat wij geenszins veronderstellen, dat hetzij Gouverneur Wouters of Kasteel aan de persdiensten een soort dictee gaven van wat zij nu wensten dat geschreven zou worden (ook t.a.v. de dezer dagen omstreden vrijheid van commentaar geldt dit). Misschien dat met den besten lezer die ons blad heeft, ook nog anderen deze door ons zeker niet bedoelde indruk hebben gekregen.

Wat wij bedoelden is dan ook niet dat de persdiensten hier gedicteerde commentaren of dergelijke distribueren, maar dat het in een kleine samenleving als de onze heel moeilijk — disputabel schreven wij — zal zijn om als hoofd van een regeringspersdienst steeds een geheel onafhankelijk standpunt in te nemen. Onwillekeurig schaart men zich — wat overigens allerminst te gispen valt in een maatschappij waar gezags-ondermijning schering en inslag is — steeds wat te ras aan de zijde waarmede men immer te doen heeft.

Wij geven deze toelichting gaarne, omdat wij bemerkten dat een enkeling — buiten de betrokkenen leest vrijwel niemand op Curaçao hoofdartikelen; blijkens een particuliere enquête van anderhalf jaar geleden de intellectuelen het minst — onze opmerkingen verkeerd verstaan had.

Ere dan wien ere toekomt, dat is niet in de laatste plaats dengenen die onder Curaçaose omstandigheden, hoofd van een overheidspersdienst zijn.

COOPERATIE IN HET HOUTBEDRIJF.

Het Gouvernements Adverten-tie Blad verklaarde Maandag, dat de Stichting „Het Surinaamse Houtbelang", welke gevormd was door Frederik Pont en Johan Bru-ning, beiden afkomstig uit Neder-land, tot doel heeft de coöpera-tie van allen, die geïnteresseerd zijn in het houtbedrijf. Het gou-vernement en de firma Bruynzeel zijn mede-deelnemers in deze on-derneming, waarvan het kapitaal twee millioen gulden bedraagt.

MACHINES VOOR BRUYNZEEL

Door de Noordamerikaanse World Lumber Company ge-leverde machines zullen gebruikt worden voor de nieuwe onderne-ming, die door het Surinaamse Gouvernement en de Bruynzeel fabrieken van Zaandam is opge-richt teneinde de Surinaamse houtvoorraden in exploitatie te nemen. De nieuwe onderneming zal haar werkzaamheden onmid-dellijk beginnen (Ame...

UITVOER VAN RIJST.

Het Gouvernement zal de rijst die door de Surinaamse boeren verbouwd is, opkopen en daarna voor uitvoer aan de hoogsten bieder verkopen. Aan het einde van het jaar zal de winst tussen de boeren verdeeld worden. De exporteurs zijn tegen deze maatregel gekant en zijn be-vreesd, dat de export firma's door deze nieuwelingen „weggevaagd" zullen worden (Paramaribo, A...